

**Solicitarea societății civile referitoare la
eliminarea restricțiilor abuzive asupra dreptul la liberă întrunire în
contextul prezentei situații epidemiologice
adresată**

Administrației Prezidențiale – Președintele României

Adresă: Palatul Cotroceni, Bulevardul Geniului, nr. 1-3, Sector 6, București

Tel: (0040-21) 410.05.81, Fax : (0040-21) 410.38.58

E-mail: procetatean@presidency.ro

În atenția domnului Klaus Werner Iohannis, Președinte al României

Guvernului României

Adresa: Piața Victoriei, nr.1, Sector 1, București

Tel: 021 314 3400

E-mail: drp@gov.ro, pm@gov.ro

În atenția domnului Florin Cîțu, Prim-Ministru al României

Senatului României

Adresă: Calea 13 Septembrie, nr. 1-3, Sector 5, București

Tel: 021.414.1111

E-mail: comte@senat.ro, cabinet.presedinte@senat.ro

În atenția doamnei Anca Dragu, Președintă a Senatului

Camerei Deputaților

Adresa: Palatul Parlamentului, Str.Izvor, nr. 2-4, Sector 5, București

Tel: (021) 316 0300, (021) 414 1111

E-mail: srp@cdep.ro, cabinet.presedinte@cdep.ro

În atenția domnului Ludovic Orban, Președinte al Camerei Deputaților

Ministerului Afacerilor Interne

Adresa: Piața Revoluției, nr.1, Sector 1, București

Tel: 021/264.87.05

E-mail: petitii@mai.gov.ro lucian.bode@cdep.ro

În atenția domnului Lucian Bode, Ministru al Afacerilor Interne

Departamentului pentru Situații de Urgență din cadrul MAI

Adresa: Piața Revoluției, nr.1A, Sector 1, București

Telefon: 021.312.25.47, Fax: 021.313.71.55

E-mail: dsu@mai.gov.ro

În atenția domnului Raed Arafat, Secretar de Stat

Comitetului Național pentru Situații de Urgență

Adresa: Piața Revoluției, nr.1A, Sector 1, București,

Tel: 021.303.70.80

E-mail: mai@mai.gov.ro

Excelența voastră, domnule Președinte Iohannis,

Stimați lideri ai executivului și legislativului,

Organizațiile semnatare își exprimă îngrijorarea asupra restricțiilor nejustificate privind organizarea adunărilor publice, menținute în prezent în starea de alertă. În momentul de față, întrunirile sportive, religioase, culturale sau familiale, precum nunțile și botezurile, sunt permise cu numere semnificative de participanți, în timp ce adunările publice sunt în continuare limitate la 100 de persoane, într-un mod nejustificat din punct de vedere epidemiologic. Aceleași restricții erau în vigoare în noiembrie 2020, respectiv aprilie 2021, momente de vârf ale pandemiei. În ciuda modificărilor de reglementare pentru alte tipuri de evenimente, dreptul la întrunire este desconsiderat și pus în inferioritate de autoritățile care reglementează restricțiile la nivel național într-un mod disproporționat și nejustificat.

Cele 65 de organizații semnatare, active în domenii precum drepturile omului, reprezentarea minorităților, egalității de șanse, protecția mediului și furnizarea de servicii sociale, vă solicită un tratament proporțional și predictibil asupra limitării dreptului la întrunire, drept exercitat anual de organizațiile noastre în forma unor marșuri și adunări de conștientizare. Având în vedere scăderea semnificativă a ratei de infectare cu COVID19 în București și în țară, considerăm necesară eliminarea restricției referitoare la numărul de participanți la adunările publice prevăzut în viitoarele Hotărâri de Guvern care pot prelungi starea de alertă pe teritoriul României, precum și stabilirea măsurilor care se aplică pe durata acesteia pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei de COVID-19.

Libertatea de exprimare și libertatea de întrunire și de asociere reprezintă drepturi fundamentale într-o societate democratică, fiind consacrate de art.30, respectiv art.39 din Constituția României. Pentru organizațiile neguvernamentale este esențial să își poată manifesta neîngrădit aceste drepturi pentru a putea crește gradul de conștientizare asupra unor probleme sensibile cu care societatea românească se confruntă. În acest sens, putem aminti Marșul «Împreună pentru siguranța femeilor», care are drept scop solidaritatea cu femeile supraviețuitoare ale violenței și de a milita pentru drepturile femeilor și fetelor. Marșul Bucharest PRIDE, o manifestare pașnică a libertății de întrunire și de asociere a comunității LGBTIQ+ din România, dar și o formă de exprimare a opiniei, întrucât în fiecare an acest eveniment are scopul de a pleda pentru drepturile comunității LGBTIQ+. În 2019 fiecare marș a strâns peste 5000 de participanți, iar anul acesta ne așteptăm să existe o participare numeroasă, peste limita impusă de prevederile legale în vigoare la acest moment.

În acest moment, Anexa III – Măsuri pentru diminuarea impactului tipului de risc din Hotărârea de Guvern nr.636 din 9 iunie 2021, pct. 27 prevede posibilitatea organizării și desfășurării adunărilor publice, mitingurilor și demonstrațiilor cu un număr de participanți de maxim 100 de persoane, în timp ce pct.15 nu prevede vreo limită de participanți în ceea ce privește organizarea de procesiuni și/sau pelerinaje religioase. Măsurile nejustificate de restrictive sunt menținute și în Hotărârea nr. 44 din 07.07.2021, care urmează să fie discutată în ședință de guvern.

Art.1 alin.(2) din Legea nr.55/2020 privind unele măsuri pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei COVID-19 stipulează că: *“Măsurile restrictive de drepturi prevăzute în prezenta lege, precum și, după caz, cele de renunțare sau de relaxare a acestora se dispun cu respectarea principiului egalității de tratament juridic pentru situații identice sau comparabile.”* Prin reglementarea diferită a modului de organizare și desfășurare a adunărilor publice, care sunt restricționate la 100 de participanți, respectiv a procesiunilor și/sau pelerinajelor, care se pot desfășura indiferent de numărul de persoane participante se creează o discriminare între cetățeni pe criteriul opiniei, religiei, respectiv a orientării sexuale. **Caracterul discriminatoriu al reglementărilor cuprinse în Anexa III din Hotărârea de Guvern nr.636 din 9 iunie 2021 se referă la faptul că pe de-o parte persoanele care își doresc să participe la activitatea cultelor religioase pot participa, indiferent de număr, iar pe de altă parte persoanele care doresc să participe la forme laice de manifestare a drepturilor la libertatea de întrunire și exprimare sunt restricționate la un număr de 100 de persoane.**

Potrivit art.53 din Constituția României, cât și a art.10, respectiv art.11 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului **libertatea de întrunire, dreptul la liberă asociere, dar și dreptul la liberă exprimare nu pot fi restrânse decât dacă ingerințele sunt prevăzute de lege, urmăresc un scop legitim de interes general, sunt proporționale cu scopul legitim urmărit.**

În ceea ce privește primul criteriu, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că legea trebuie să îndeplinească mai multe cerințe, printre care: să fie, clară, previzibilă, *«trebuie să definească suficient de clar limitele marjei de apreciere acordate executivului, dar și modalitățile de exercitare, având în vedere scopul legitim al măsurii în discuție, pentru a oferi persoanei protecție adecvată împotriva arbitrarului.»* (para.63 Jafarov și alții împotriva Azerbaidjan)¹. Art.5 alin.(2), lit.a din Legea 55/2020 este o normă generală de trimitere, care nu conține condiții clare și previzibile în care sunt premise sau restricționate adunările publice. Acestea sunt lăsate la aprecierea arbitrară a executivului, care reglementează condițiile de participare la adunările publice prin intermediul Hotărârilor de Guvern, substituindu-se, astfel, legiuitorului și încălcând principiul separației puterilor în stat. Prin urmare, pct.27 al Anexei III din cadrul Hotărârii de Guvern nr.636 din 9 iunie 2021 este ilegal și neconstituțional, încălcând pe de-o parte art. 30, art.39, raportat la art.53 din Constituție, respectiv art.10 și art.11 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

În plus, « Curtea reiterează faptul că expresia *«necesar într-o societate democratică »* din **articolul 10 para.2 sau 11 para.2 din Convenție implică faptul că ingerința corespunde unei “nevoi sociale presante” și, în special, că este proporțional cu scopul legitim urmărit.** (...) Atunci când Curtea își desfășoară controlul, sarcina sa nu este de a înlocui propria opinie cu cea a autorităților naționale relevante, ci mai degrabă de a revizui, în conformitate cu articolul 10 sau 11 deciziile pe care acestea le-au luat. Asta nu înseamnă ca trebuie să se limiteze la a stabili dacă statul pârât și-a exercitat marja de apreciere în mod rezonabil, atent și cu bună credință ; trebuie să analizeze ingerința reclamată în lumina cazului și să stabilească, după ce a stabilit că a urmărit un « scop legitim », dacă

¹ <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22itemid%22:%5B%22001-194613%22%5D%7D> CEDO Jafarov și alții împotriva Azerbaidjan (27309/14)

*a fost proporțională cu acest scop și dacă motivele aduse de autoritățile naționale pentru a justifica ingerința sunt « relevante și suficiente».*² (para.143 Kudrevicius și alții v. Lituaniei)

Având în vedere ca la data de 25 iunie 2021 incidența cumulată a cazurilor la nivelul Mun. București în ultimele 14 zile la mia de locuitori este de 0.06³, iar la data de 5 iulie 2021 incidența este de 0.03,⁴ măsura limitării numărului de participanți la 100 de persoane în cazul adunărilor publice nu este o măsură proporțională sau necesară într-o societate democratică cu scopul legitim de prevenire a infecției cu virusul SARS-CoV-2. Această măsură pică testul proporționalității cu atât mai mult cu cât unele evenimente sunt permise acum indiferent de numărul de participanți, indiferent dacă acestea se desfășoară în spațiu închis sau deschis, pe când adunările publice se pot desfășura doar în spațiu deschis și sunt mai puțin susceptibile la a crea focare de infectare din acest motiv.

De asemenea, o eventuală hotărâre prin care organizatorii unui miting și/sau ai unei manifestații publice ar avea obligația de a verifica dacă participanții au fost vaccinați, dacă aceștia au efectuat un test PCR/antigen sau dacă au trecut prin boală ar fi o măsură disproporționată cu implicații majore în ceea ce privește protecția datelor cu caracter personal. O entitate privată, astfel cum este o organizație neguvernamentală, nu are măsurile tehnice și organizatorice pentru a identifica autenticitatea unor astfel de documente, pe de-o parte, iar pe de altă parte, nu are dreptul de verifica date personale cu caracter sensibil referitoare la starea de sănătate a unei persoane, având în vedere ca nu este o autoritate publică ce poate avea acces la astfel de informații.

Precizăm că în organizațiile societății civile susțin activ măsurile de prevenire și combatere a pandemiei cu virusul SARS-CoV-2. Și-au manifestat solidaritatea, au desfășurat programe de susținere comunitară pentru proprii beneficiari - cum ar fi: « Aici pentru comunitate », care a oferit sprijin alimentar în perioada stării de urgență persoanelor LGBTIQ+, implementat de Asociația Accept, au atras resurse financiare pentru a sprijini sistemul sanitar și populația, cum au făcut Fundațiile Comunitare⁵ care au strâns și au mobilizat resurse în valoare de peste 2,400,000 de euro de la declanșarea stării de urgență din care au cumpărat echipamente și aparatură medicală în 17 județe. Altele precum Federația Organizațiilor Neguvernamentale pentru Servicii Sociale⁶ - FONSS care a oferit suport prin Centrul de Urgențe Sociale - un punct de contact și asistență pentru cetățeni și a mobilizat specialiștii pentru consiliere, au inițiat colecte de alimente, au mobilizat voluntari pentru asistență în comunitate sau în centrele de carantină. În plus, evenimentele de comunicare au fost realizate exclusiv în mediul virtual pe parcursul anului 2020, având în vedere absența vaccinului și ratele de incidență ridicate. Nu vom accepta însă ca manifestarea noastră să fie restricționată nejustificat și să ne fie limitat dreptul la liberă întrunire în mod discriminatoriu. Organizațiile societății civile doresc în continuare să sprijine autoritățile în vederea combaterii pandemiei COVID-19,

² <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22itemid%22:%5B%22001-158200%22%5D%7D> CEDO Kudrevicius și alții împotriva Lituaniei (37553/05)

³ <https://datelazi.ro/> Rata de incidență cumulată în ultimele 14 zile la nivelul Mun. București, 25 iunie 2021

⁴ <https://www.mai.gov.ro/informare-covid-19-grupul-de-comunicare-strategica-5-iulie-ora-13-00-2/> Rata de incidență cumulată în ultimele 14 zile la nivelul Mun. București, 05 iulie 2021

⁵ <https://www.facebook.com/AsociațiaPentruRelatiiComunitare/photos/3871602302879351>

⁶ <https://www.facebook.com/CentrulDeUrgenteSociale>

promovăm campaniile de vaccinare și chiar la evenimentele publice sa facem un punct de vaccinare, spre exemplu la Pride Park, unul dintre evenimentele comunității LGBTIQ+.

În consecință, vă solicităm ca pe de-o parte să eliminați prevederile legale care limitează numărul de participanți la adunări publice la 100 de persoane, iar pe de altă parte să permiteți organizarea marșurilor societății civile, precum Marșul «Împreună pentru siguranța femeilor» sau Bucharest Pride fără a obliga organizatorii la verificarea statutului de vaccinare al participanților. Având în vedere faptul că accesul la alte drepturi fundamentale, precum dreptul la muncă, la exercitarea religiei, accesul la servicii etc., nu sunt îngădite de obligativitatea vaccinării sau prezentarea unui test COVID, considerăm că îngădirea diferențiată a dreptului la întrunite prin solicitarea verificării statutului de vaccinare este o măsură discriminatorie, oneroasă, disproporționată și neconformă cu protecția datelor cu caracter personal, datele privind starea de sănătate fiind date sensibile. Singurele măsuri legitime și proporționale sunt cele care se pot aplica unei mulțimi, anume obligativitatea măștii pentru participanți și distanțarea socială.

Pentru detalii, și în vederea stabilirii unei întrevederi, persoana de contact : Bianca Oprea – Consilier juridic Asociația Accept, Tel. 0735194228, e-mail bianca@acceptromania.ro.

Cu deosebită considerație,

Teodora Roseti Ion Rotaru,

Directoare Executivă a Asociației ACCEPT,

În numele organizațiilor semnatare :

Asociația ACCEPT

ActiveWatch

Centrul FILIA

CeRe: Centrul de Resurse pentru participare publică

Centrul Euroregional pentru Inițiative Publice

Funky Citizens

FONSS- Federația Organizațiilor pentru Servicii Sociale

Rețeaua pentru prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor (Rețeaua VIF):

Coaliția pentru egalitate de gen

Coaliția anti-discriminare

Declic

Fundația Agenția Împreună

Fundația Comunitară București

Greenpeace CEE Romania

Fundația pentru Dezvoltarea Societății Civile

Centrul pentru Resurse Juridice

Alianța Națională a Organizațiilor Studențești din România (ANOSR)

Asociația Transcena

Asociația Identity.Education - Identitate.Educatie

Grupul de Inițiativă TransCore
Asociația PRIDE
Asociația Rise OUT
Asociația MozaiQ LGBT
[H]LGBTQ+UNITED BRAȘOV
GRADO - Grupul Român pentru Apărarea Drepturilor Omului
ARAS - Asociația Română Anti-SIDA
Fundatia Sensiblu
Societatea de Analize Feministe AnA
Fundatia Centrul Parteneriat pentru Egalitate
Asociația Femeilor Împotriva Violenței - Artemis
Asociația pentru Libertate și Egalitate de Gen, A.L.E.G.
Asociația FRONT
Asociația Anais
Centrul de Acțiune pentru Egalitate și Drepturile Omului (ACTEDO)
Asociația E-Romnja
Asociația Voci pentru Democrație și Justiție - VeDem Just
Institutul Est European pentru Sănătatea Reproducerii – IEESR
Centrul de Studii in Idei Politice (CeSIP)
Centrul de Mediere și Securitate Comunitară – CMSC
Asociația Plural
SPICC (Solidaritate, Participare, Incluziune, Comunicare, Cooperare)
Asociația Ema
Pas Alternativ
Asociația Femeilor Universitare
Asociația „Business Profesional Women -Romania”
Asociația Viitor - Integritate - Succes (V.I.S)
Asociația Psihosfera Brașov
Asociația Szentkereszty Stephanie Egyesület
Asociația Sexul vs Barza
Asociația Casa Ioana
Asociația Quantic
Asociația Centrul pentru Educație și Drepturile Omului
Vocea Copiilor Abandonati
Consiliul Tinerilor Instituționalizați
Asociația EU SUNT! TU?
Asociația NEOS
Societatea Independentă Română a Drepturilor Omului - SIRDO
Asociația ADO - artă pentru drepturile omului
Asociația Sens Pozitiv
Asociația Iele-Sânziene
Asociația A.R.T. Fusion
Reset
Girl Up Romania
COMMA
CADO-Centrul de Advocacy si Drepturile Omului
Fundatia Națională pentru Tineret
Liga AC
Liga Studenților Farmaciști din Timișoara LSFT